

KISTEFOS SATSER MER PÅ SJØMAT

Til kamp mot sykt dyre bakterier

Skal kunne gi ti ganger kostnad i effekt

KOSTBART: Lakseprisen øker, og med den øker kostnaden. Men det er flere områder enn lakselus og fôr som kan gi milliardbesparinger. Blant annet koster bakterier næringen flere milliarder hvert år.

FOTO: NTB SCANPIX

SJØMAT: Kistefos' nyeste investering, Previwo, mener fiskehelse ikke bare handler om lakselus. Milliarder kan spares om bakteriefloraen kommer under kontroll.

■ **MARIUS MØRCH LARSEN**
marius.larsen@finansavisen.no

Hvert år taper oppdrettsindustrien milliarder direkte relatert til bakterielle sårskader på laks. De negative ringvirkningene av slike infeksjoner er imidlertid mye større. Foreløpig kan man lite om hvordan bakterier påvirker fisken positivt og negativt, men det skal endre seg med det oppstartsfirmaet Previwo.

Nå går Christen Sveaas og Kistefos inn og tar en kontrollerende minoritetsandel i selskapet.

– Kistefos virker å være åpen for ideene våre, og med dem på laget har vi nok penger til å pushe fremover, sier Kira Salenius, sjef for Previwo.

Kistefos vil ikke opplyse hvor mye de investerer, men har forpliktet seg med penger og styremedlemmer.

Bakterier er undervurdert i oppdrettsindustrien, blant annet på grunn av lakselus, virus-sykdommer som for eksempel ILA OG PD, ILA og PD, og fordi

innføring av oljebaserte vaksiner på 80-tallet førte til en nokså betydelig reduksjon i forekomsten av akutte bakterieinfeksjoner hos oppdrettslaks.

I skyggen av lus

Det er generelt lite prat om bakterier og deres betydning for utvikling av sykdom. Istedenfor handler det i all hovedsak om bakterier som er sykdomsfremkallende, og i altfor liten grad mot den store andelen som er viktig for fisken.

– Bakterienes samspill med levende organismer som fisk er ikke studert nok ennå, sier Salenius.

Hun mener det er var nødvendig å hente inn en seriøs investor som Kistefos.

– Hvis du ikke er ute etter å tjene penger, er det ikke attraktivt for en investor. Da blir ikke prosjektet realisert. Kistefos skjønner hva vi gjør og er villig til å gi oss pengene til å få dette ut i livet, sier hun.

Kroppen full
Salenius viser til at i mennes-

kekroppen er bare 20 prosent din DNA. 80 prosent er ikke-menneskelig, fra bakterier.

– Vi begynner å forstå at uten disse mikrobenes i kroppen er vi åpne for mye sykdom og lidelse. Det er det samme med fisk, sier Salenius.

Hun forklarer at fisken naturlig nok lever i tett kontakt med vannet. De bytter mikroorganismer med miljøet rundt, og det kan være bra eller dårlig.

– Vi utnytter dette til å screene og se etter probiotiske effekter. Oppdrett skaper et kunstig miljø for fisken, og det gjør dem svake på den probiotiske siden.

Sår gir sykdom

Blant annet dør mye fisk av sårrelaterte sykdommer. Mindre sår vil gi mindre dødelighet og bedre vekst. Samtidig skal det skape en bedre utnyttelse av fôret, som i sjømatnæringen begynner å bli en stadig større kostnad.

Foreløpig er produktet på vei ut på markedet. Dermed er det van-

BAKTERIEKLUBBEN: Previwo består av Aud Kari Fauske (f.v.), Christopher Nilsson, Karoline Skaar Amthor, Øystein Klakegg, Kira Salenius og Camilla Skagen. FOTO: PREVIWO

skelig å si mye om prisen.

– Men kostnadsfordelen skal være rundt fire ganger kostnaden av behandlingen, og med gode forhold skal man klare tigangeren, forklarer hun.

Samtidig vil slike behandlinger kunne korte ned produksjonssyklusen, slik at det blir færre sykkluser pr. fisk, og dermed øker muligheten for utsett av smolt, på allerede kapasitetspressede oppdrettskonsesjoner.

– Det er rart å tenke på, men norsk sjømatindustri er en ledende industri som likevel mister 10 til 15 prosent av fisken til dødelighet hvert år.

PREVIWO

- Produserer probiotika og vaksiner for oppdrettsfisk.
- Etablert i 2013, har fem ansatte.
- Stiftelsen av selskapet er et resultat av et verifiseringsprosjekt gjennomført av
- NMBU, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Kjeller Innovasjon. Prosjektet er støttet av Forskningsrådet FORNY2020-program og Innovasjon Norge.
- Lokalisert på Kjeller og i Oslo.

Og 50 prosent av fiskedøden skyldes kroniske infeksjoner som hemmer helse, velferd og vekst.